

ONTSTAAN VAN DE SPOORLIJN BRUGGE - KORTRIJK

Over Torhout, Lichtervelde, Roeselare en Ingelmunster; met twee aftakkingen, nl. Lichtervelde - Diksmuide en Ingelmunster - Tielt

Roland Verduyn

De wet van 19/07/1832 liet het Rijk de mogelijkheid open om concessies voor de bouw en de exploitatie van spoorlijnen te verlenen.

Op 14/05/1845 nu, wordt vóór notaris John Sise Venn te Londen, een maatschappij opgericht met als doel het aanleggen en uitbaten van spoorwegen in West-Vlaanderen. De aandeelhouders waren allen Engelsen, aangevuld met de "Engelse Belg" William Chantrell. Deze Chantrell was vanaf 1840 bekleed met de functie van inspecteur bij de Staatsspoorwegen. In die functie werd hij belast met onderhandelingen in Engeland teneinde te bekomen dat er een dagelijkse stoombootverbinding Dover - Oostende zou komen, die aansloot met de treinverbindingen te Oostende. Aan de top van de Staatsspoorweg liep Chantrell, bewust of onbewust, leerschool. Aldus was hij voorbereid op de functie die hij een paar jaar later zou opnemen. Door die overheidsfunctie kon hij zich eveneens een netwerk van relaties opbouwen.

Bij Koninklijk Besluit van 21/05/1845 kreeg de maatschappij, opgericht voor notaris John Sise Venn te Londen de concessie:

1. voor een spoorlijn Brugge - Kortrijk over Torhout, Lichtervelde, Roeselare en Ingelmunster;
2. voor een spoorlijn Kortrijk - Poperinge over Menen, Komen en Ieper;
3. voor twee aftakkingen: Lichtervelde - Diksmuide en Ingelmunster – Tielt;

Onmiddellijk hierop werd een maatschappij opgericht naar Belgisch recht: de "Société Anonyme des Chemins de Fer de la Flandre Occidentale", met maatschappelijke zetel Brugge en met een beginkapitaal van 21 miljoen frank. De Beheerder-Directeur werd William Chantrell.

Onmiddellijk vatte men de werkzaamheden aan. Op 19/07/1845 kwam Georges

Stephenson (1781 - 1848) naar Brugge om zijn akkoord te geven aan het voorgestelde tracé, dat hij ter plaatse ging inspecteren. Zijn medewerker Henderson liet hij ter plaatse achter om de uitvoering van de werken te leiden. De snelheid waarmee de werken werden uitgevoerd was voorbeeldig. Op 16/09/1846 was het lijngedeelte Brugge - Torhout klaar. Op 28/02/1847 was de lijn Torhout - Lichtervelde open. Een maand later liep de trein reeds tot Roeselare, op 1 mei tot Izegem en op 14 juli tot Kortrijk. Dus twee jaar na het toekennen van de concessie was de hoofdlijn Brugge - Kortrijk bedrijfsklaar. De aandeelhouders van de "Société des Chemins de Fer de la Flandre Occidentale"¹ waren na 1847 echter niet zo happig om verder stortingen op aandelen uit te voeren daar de winsten uit de eerste exploitatie op zich lieten wachten.

Zo komt het dat slechts vanaf 1852 de werkzaamheden voor meerdere aanleg worden verder gezet. Zo komen dan toch de volgende verbindingen tot stand:

1853: Kortrijk - Menen - Wervik – Komen;

1854: Komen - Ieper – Poperinge;

1855: Ingelmunster - Tielt – Deinze;

Voorlopig is er dus geen sprake meer van de aanleg van de lijn Diksmuide - Lichtervelde.

Op het traject van Brugge naar Kortrijk reden dagelijks vier konvooien (zo noemde men toen de treinen). Het eerste konvooi vertrok te Brugge te 05:30 uur, het tweede te 08:00 uur, het derde te 01:20 uur en het vierde te 04:35 uur. De gemiddelde rittijd tussen Brugge en Torhout bedroeg 35 minuten; tussen Torhout en Lichtervelde 5 minuten; tussen Lichtervelde en Roeselare 35 minuten; tussen Roeselare en Izegem 20 minuten; tussen Izegem en Ingelmunster 5 minuten en tussen Ingelmunster en Kortrijk 35 minuten.

Met de spoorlijnen kwamen de stationsgebouwen er heel vlug, praktisch gelijktijdig. Het stationsgebouw van Lichtervelde met een lengte van 17,2 m en een breedte van 7,6 m werd op 06/04/1847 plechtig ingehuldigd. Tijdens het banket kwam ook Chantrell aan het woord en hield er zijn toespraak in het Vlaams, iets wat in die tijd uiterst zeldzaam was.

Gedurende deze periode van spoorlijnenaanleg had Lichtervelde Michiel Surmont

---

¹ Deze maatschappij was ondertussen naar het publiek toe omgedoopt tot "Yzeren weg van West-Vlaanderen".

(27/09/1786 - 02/12/1872) als burgemeester. Deze Surmont was een vooraanstaand politicus. Ten bewijze hiervan o.a. de toespraak die hij hield in naam van de provincie West-Vlaanderen en in naam van de besturen van steden en gemeenten van West-Vlaanderen op 27/07/1856 tot koning Leopold I te Brugge, ter gelegenheid van de 25ste verjaardag van zijn troonsbestijging.

Zijn politieke en financiële invloed -hij stond zelfs een deel van zijn grond af op het Stationsplein- zullen er later zeker wel toe bijgedragen hebben dat de aftakking naar Diksmuide in zijn Lichtervelde gebeurde.

Heemkundige kring Karel Van de Poele